

บทคัดย่อ

169436

- ชื่อภาคานิพนธ์ : รูปแบบการเรียนรู้ และเผยแพร่การผลิตข้าวไร่สารพิษ โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ (EM Technology) : ศึกษากรณี กลุ่มไร่นาสวนผสมปลอดสารพิษ ตำบลนาโพธิ์ กิ่งอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม
- ชื่อผู้เขียน : นายวรพงษ์ สายวงศ์
- ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
- ปีการศึกษา : 2548
-

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาถึงรูปแบบการเรียนรู้ของเกษตรกรที่ผลิตข้าวไร่สารพิษ โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ 2) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องการผลิต ข้าวไร่สารพิษ โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ในการเรียนรู้และการเผยแพร่เกี่ยวกับ การผลิตข้าวไร่สารพิษ โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 15 คน ได้แก่ ชาวบ้านตำบลนาโพธิ์ กิ่งอำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม ข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์เบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ควบคู่ไปกับการใช้บริบทประกอบ

ผลการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จนั้น คือต้องมีตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนประกอบ เพื่อก่อให้เกิดเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนรู้ได้เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากขึ้น และทำการฝึกอบรม โดยเป็นการอบรมอย่างเป็นทางการ และมีการแบ่งกลุ่มย่อย ๆ เพื่อทำการสาธิต การปฏิบัติจริงโดยให้ผู้รับการอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน

2. รูปแบบการเผยแพร่การผลิตข้าวไร่สารพิษ โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ สำหรับเกษตรกรแล้วนั้น รูปแบบการเผยแพร่ที่ดีที่สุด คือการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นแบบอย่าง หาก

เมื่อมีผู้สนใจมาสอบถามก็จะให้คำแนะนำหรืออาจจะแลกเปลี่ยนความรู้กัน รวมถึงการแนะนำให้เพื่อนบ้านหันมาใช้วิธีการปลูกข้าวไร่สารพิษ และเกษตรกรบางส่วนมีการเผยแพร่โดยการเป็นผู้บรรยายการปลูกข้าวไร่สารพิษแบบเป็นทางการในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านด้วย

3. การผลิตข้าวไร่สารพิษโดยวิธีเกษตรกรธรรมชาติได้ส่งผลให้ เกษตรกรลดต้นทุนในการผลิต สุขภาพดีขึ้น เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนส่วนที่เหลือจึงนำไปขายก่อให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชนสร้างความเข้มแข็ง สร้างรายได้และอาชีพให้คนในชุมชน ทำให้มีความสามัคคีในชุมชน และทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นไปตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวคิดทางเกษตรแบบยั่งยืน

4. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญของการทำการเกษตรธรรมชาติ คือ ปัญหาในการเรียนรู้เกิดจาก การจัดอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้องไม่เพียงพอต่อความต้องการ และปัญหาในการเผยแพร่การผลิตข้าวไร่สารพิษโดยวิธีเกษตรกรธรรมชาติ คือ ปัญหาทางด้านแหล่งน้ำและปัญหาการขาดแคลนวัสดุที่จะนำมาทำปุ๋ยโบกาฉิ หรือปุ๋ยหมักธรรมชาติ

ABSTRACT

169436

Title of Research Paper : Types of Learning and Knowledge Extension in Toxic-free Rice by Nature Farming (EM Technology) : A Case Study of Multiple Diversified Farming Group in Tambon Na Pho, Gutrang District, Mahasarakham Province

Author : Mr. Worapong Saiwong
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2005

The objectives of this research are 1) to study forms of learning by farmers producing toxic-free rice in nature farming ; 2) to study types of knowledge dissemination about producing toxic-free rice in nature farming ; 3) to find out problems, obstacles in learning and dissemination of knowledge in toxic-free rice production in nature farming.

It is a qualitative study, using the in-depth interview as a major tool for data collection ; 15 farmers practicing nature farming in Tambon Na Pho, Kutrang District, Mahasarakham Province were interviewed in-depth as key-informants on this matter. Data analysis was carried out with the principles of logical context description and descriptive statistics.

Findings of the study can be summarized as follows :

1. Forms of learning lend to successful operation are the ones with concrete example which can be applied properly, motivate the farmers to learn more and training formally with demonstrative small groups in actual practices.
2. Types of knowledge dissemination, the best one is to demonstrate in real situation which can give advises on spot ; the successful farmers can also talk about it including organizing training session for them.

3. The nature farming producing toxic-free rice reduces productive cost for farmers; they also feel healthier; they produce primarily for home consumption, selling only the surplus; it's derivative effect are strong community, with buffer life quality for the people in communities , in accordance with the King's philosophy of sufficiency . economy, and sustainable development.

4. Important problems and obstacles in practicing nature farming, among others, are insufficient knowledge, water and materials to produce natural fertilizer.